

KATARIINA MERTANEN – KRISTIINA BRUNILA

Vanhanaikainen, joustamaton ja välinpitämätön koulutus? Koulutusmarkkinat ja yritykset nuorten koulutuksen pelastajina Suomessa

Mertanen, Katariina – Brunila, Kristiina. 2023. VANHANAIKAINEN, JOUSTAMATON JA VÄLINPITÄMÄTÖN KOULUTUS? KOULUTUSMARKKINAT JA YRITYKSET NUORTEN KOULUTUKSEN PELASTAJINA SUOMESSA. *Kasvatus* 54 (1), 51–63.

Yksityisen sektorin merkitys nuorten koulutuksen järjestämisessä on vahvistunut Suomessa viime vuosikymmenien aikana merkittävästi. Valmennuskursseja, koulutusteknologiaa ja erilaisia hyvinvointi- ja opiskelijapalveluita tarjoavien yritysten verkosto vahvistaa jatkuvasti asemaansa koulutusta määrittelevissä ja rakentavissa keskusteluissa. Analysoimme tässä artikkelissa nuorten koulutusta tarjoavien yksityisten yritysten markkinointitekstejä ja tavoitelausumia koulutuksen markkinoinnin näkökulmasta. Kysymme, minkälaisia ratkaistavia ongelmia yksityiset yritykset tuottavat materiaaleissaan ja minkälaisia oletuksia näiden ongelmien taustalla on. Yksityinen sektori rakentaa käsitystä koulutuksesta yksilöllisenä ja dekontekstualisoituna tietojen, taitojen, kykyjen sekä kompetenssien oppimisena ja perustelee omaa olemassaoloaan perinteisen koulutusjärjestelmän tehotto-
muudella, joustamattomuudella ja vanhanaikaisuudella.

Asiasanat: hallinta, koulutus, koulutusteknologia, markkinointitekstit, markkinointuminen, nuoret, opiskelijapalvelut, valmennuskurssit

Nuorten koulutuksen tulevaisuus markkinoiden rakentamana

Koulutuksen markkinoituminen on kansainvälisesti tarkastellen ilmiönä jo varsin merkittävä (Ball & Youdell 2009; Hogan & Thompson 2021; Ideland & Serder 2022). Suomessa koulutuksen markkinoitumista ja sen seurausten tunnistamista ovat hidastaneet ainakin vahva koulutususkko, tasa-arvomyytti ja koulutuksen näkeminen julkisen sektorin piiriin kuuluvana kansansivistysprojektina sekä hyvinvointipolitiikan osana (ks. esim. Hardy, Heikkinen, Pennanen, Salo & Kiilakoski 2020; Simola 2020). Kuitenkin 1990-luvun laman ja EU-jäsenyyden myötä yksityinen sektori on osallistunut enenevässä määrin koulutuksen järjestämiseen, ja julkisen sektorin järjestämää koulutusta ohjataan markkinalähtöisin tulostavasti (Brunila 2011; Johanneson, Lidblad & Simola 2002).

Tämän kehityksen myötä on yksityisen sektorin toiminta koulutuksen markkinoitumisen tutkimuksessa noussut viime vuosina osaksi myös kansallista keskustelua. Yksityistä sektoria koulutuksessa on tutkittu muun muassa edukoosysteemien rakentumisen näkökulmasta (Seppänen, Lempinen, Nivanaho, Kiesi & Thrupp 2020), varhaiskasvatuksen markkinoitumisen näkökulmasta (Pihlaja & Laiho 2021; Valkonen, Pesonen & Brunila 2021) sekä valtion ja yksityisen sektorin yhteistyön ja verkostojen näkökulmasta (Lempinen & Seppänen 2021). Olemme tutkineet kahdessa peräkkäisessä tutkimusprojektissa vuosina 2012–2021 nuorille suunnattua formaalia ja informaalia koulutusta, jota on toteutettu Suomessa kokoonpanoissa ja joissa ovat yhdistyneet julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin toimijat (ks. esim. Brunila ym. 2020; Brunila, Vainio & Toiviainen 2021). Peruskoulun lisäksi koulutuksen toteuttajina ovat toimineet muun muassa ammatti- ja erityisammattioppilaitokset, säätiot, seurakunnat, kolmannen sektorin organisaatiot ja enenevässä määrin erilaisista koulutusta, palveluja, tuotteita, ohjausta sekä valmennusta tarjoavat yritykset ja muut yksityiset toimijat (Brunila ym. 2021; Brunila ym. 2019; Mertanen, Mäkelä & Brunila 2020).

Yksityinen sektori koulutuksen sisältöjen, tavoitteiden ja keinojen tuottajana ja määrittäjänä on jäänyt kuitenkin tutkimuskirjallisuudessa vähäisemmälle huomiolle. Tutkimuksemme tavoitteena on täyttää tätä tutkimusaukkoa. Tarkastelemme yksityistä sektoria nuorten koulutuksen markkinoitumisen näkökulmasta. Viitataan tässä artikkelissa nuoret-käsitteellä 15–29-vuotiaisiin nuoriin ja nuoriin aikuisiin. Nuorten koulutuksella tarkoitamme informaalia eli virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella järjestettävää koulutusta ja nuorten siirtymävaiheen koulutusta (Brunila & Lundahl 2020; Mertanen 2020). Esimerkkeinä tällaisesta nuorten koulutuksesta toimii ammattioppilaitosten ja järjestöjen yhteistyössä järjestämät työpajat ja toiselle asteelle valmentava koulutus, yksityisten yritysten järjestämät ylioppilaskokeisiin ja korkeakoulujen pääsykokeisiin valmentavat kurssit sekä järjestöjen tai yksityisten yritysten järjestämät Kelan tai TE-toimistojen ostopalveluina tuotetut valmennukset.

Keskitymme erityisesti yksityisen sektorin tarjoamiin palveluihin, joita on kohdennettu 15–29-vuotiaiden ikäryhmään joko suoraan tai välillisesti koulutuksen formaalien ja informaalien järjestäjien kautta. Näihin palveluihin kuuluvat nuorille tarjotut koulutukset, valmennukset ja kurssit, kuten valmennuskurssit, ja nuorille välillisesti tarjotut palvelut mukaan lukien oppilaitoksille ja opettajille markkinoidut teknologiset alustat ja hyvinvointipalvelut. Edellä mainittuja palveluita nimitämme nuorten koulutusmarkkinoiksi.

Koulutuksen markkinoituminen puolestaan viittaa yksinkertaisimmillaan markkinavoimien vahvistumiseen koulutuksessa. Markkinoituminen vahvistuu tarkastelussamme kolmesta suunnasta: 1) koulutuksen sisältä käsin niin sanottuina kvasimarkkinoina, 2) ulkopuolelta koulutuksen siirtymisenä yksityisten ja kaupallisten tahojen toteuttamaksi ja 3) koulutuksen sisältöjen muuttumisena inhimillisen pääoman sekä kilpailukyvyyn kehittämiseen sivistyksen ja demokraattisen osallistumisen sijaan. Ensimmäisen ja toisen suunnan näkökulmasta markkinoituminen liittyy tiiviisti koulutuksen

yksityistymiseen ja kaupallistumiseen (Hogan & Thompson 2021). Kolmas suunta puolestaan kytkeytyy monikansallisiin kaupallisiin intresseihin nuorten koulutuksen taustalla (Ferguson & Yeates 2014).

Valmennuskurssit ovat yksi näkyvimmistä ja selkeimmistä esimerkeistä nuorille suunnatun koulutuksen markkinoitumisesta. Korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen pääsykokeisiin valmennuksella on pitkä historia Suomessa, ja korkeakoulujen sisäänpääsyuudistuksen jälkeen valmennuskurssit ovat ryhtyneet valmentamaan myös ylioppilaskirjoituksiin (Kosunen, Inkinen, Haltia & Jokila 2022). Suomessa toimii useita valmennuskursseja tarjoavia yrityksiä, joista suurin osa on yksityisiä. Valmennuskurssipalveluita markkinoidaan ensisijaisesti suoraan nuorille samoin kuin nuorten vanhemmille.

Opetus- ja koulutusteknologiayritykset (EdTech) puolestaan tarjoavat palveluita hyvin laajalla skaalalla: Osalla on erilaisia alustoja, joiden avulla voi suunnitella kursseja ja mahdollistaa itseopiskelua. Muun muassa kieliohjelmat, matematiikan ja luonnontieteiden opetusta sekä koulutuksen pelillistämistä markkinoidaan aktiivisesti laajasti koulutusta tarjoaville tahoille. Osa EdTech-yrityksistä järjestää myös omia koulutuksia ja kursseja useissa eri asiassäilyöissä. Lähes kaikkia EdTech-yrityksiä yhdistävä piirre on laaja datan keräys, tämän datan visualisointi ja sen käyttäminen, esimerkiksi algoritmien ja tekoälyn kehittämisessä. Kohderyhmänä yrityksillä ovat pääasiassa oppilaitokset.

Kolmas yksityisten yritysten kategoria, jonka tutkimuksessamme nostamme esille, keskittyy tarjoamaan erilaisia hyvinvointiin ja elämäntalouteen liittyviä palveluita. Näissä palveluissa on muun muassa varhaisen puuttumisen työkaluja, joiden tarkoituksena on olemassa olevan datan perusteella havaita mahdolliset koulupudokkaat. Tähän kategoriaan kuuluu niin ikään erilaisia opiskelijapalveluita, kuten opiskelijakortteja ja opiskelija-alennuksia, välittävät alustat ja tietojärjestelmät. Yritysten kohderyhmänä ovat oppilaitokset, muut yritykset ja kuntasektori.

Kysymme tutkimuksessamme, miten nuorille koulutuspalveluita tarjoavat yksityiset yritykset perustelevat markkinoitumateriaaleissaan ja tavoitelausumissaan tarvetta tarjoamillensa palveluille? Olemme erityisen kiinnostuneita siitä, mitä yritykset rakentavat palveluillaan ratkaistaviksi ongelmiksi sekä minkälaisia taustaoletuksia koulutusjärjestelmästä, opettajista ja nuorista näihin ongelmissa tuotetaan. Väitämme, että yksityinen sektori rakentaa käsitystä koulutuksesta yksilöllisenä ja dekontekstualisoituna tietojen, taitojen, kykyjen sekä kompetenssien oppimisena ja perustelee omaa olemassaoloaan perinteisen koulutusjärjestelmän tehottomuudella, joustamattomuudella ja vanhanaikaisuudella.

Koulutuksen täsmähallinta nuorten koulutusmarkkinoilla

Koulutus on ollut jo jonkin aikaa pakotettu löytämään enemmän taloutta ja markkinoita mukailevia perusteluja olemassaolonsa legitimöimiseksi (ks. esim. Brunila, Onnismaa & Pasanen 2015; Hardy ym. 2020; Hogan & Thompson 2021). Markkinoituminen asettaa myös ehtoja sille, miten nuorten koulutusta järjestetään, ketkä koulutusta järjestävät, mitä sisältöjä koulutukseen tuodaan sekä mitä (erityisesti digitaalisia) alustoja ja välineitä nuorten koulutuksessa hyödynnetään. Aiempi tutkimus on tuonut esille, kuinka digitalisaatio ja datafikaatio jäsentävät jo monin tavoin nuorten koulutusta koskevia yksityisiä globaaleja toimijaverkostoja, jotka pyrkivät tavoittelemaan voittoa koulutuksen avulla ja samaan aikaan vaikuttamaan koulutuksen sisältöihin (Ball & Grimaldi 2021; Grimaldi & Ball 2021; Peruzzo, Ball & Grimaldi 2022; Williamson 2020). Aiemmat tutkimustulokset viittaavat siihen, että nuoria koskeva koulutus on vähitellen siirtymässä pois kansallisista käsistä kaupallisuudesta rakentuvien verkostojen ja kokoonpanojen vastuulle samalla kun nuoret ovat erilaisen datan keräämisen kohteina (Ball & Grimaldi 2021; Brunila ym. 2020; Mertanen ym. 2021). Koulutuksen markkinoituminen ei siis koske pelkästään yksityis-

tä sektoria, vaan myös julkinen sektori osallistuu koulutusmarkkinoihin myymällä korkeakoulutusta lukukausimaksuilla, osallistumalla kansainväliseen koulutusvientiin sekä tekemällä tiivistä yhteistyötä yksityisen sektorin tuottamien valmennus- ja koulutuspalveluiden kanssa (Lingard 2019; Williamson 2021).

Samalla kun koulutussiirtymien sujuvoittamisesta on tullut koulutus- ja nuorisopolitiikan kiinteä osa-alue niin maailmanlaajuisesti kuin Suomessakin, koulutuksen markkinoituminen muokkaa nuorille tarjolla olevaa koulutusta. Meneillään olevassa *Interrupting Future Trajectories of Precision Education Governance (FuturEd)* -tutkimusprojektissa olemme käsitteellistäneet koulutuksessa ja koulutuksen hallinnassa tapahtuvia muutoksia koulutuksen täsmähallinnan (*precision education governance*) käsitteen avulla. Koulutuksen täsmähallinta viittaa kolmeen keskeiseen, merkittävään ja toisiinsa liittyvään koulutusta koskevaan muutokseen: 1) koulutuksen järjestämiseen globaaleissa ja paikallisissa verkostoissa, 2) digitalisoitumiseen, yksityistymiseen ja markkinoitumiseen sekä 3) elämän- ja käyttäytymistieteiden roolin kasvuun kasvatuksessa ja koulutuksessa (Mertanen & Brunila 2022; Mertanen, Vainio & Brunila 2021; Valkonen ym. 2021). Koulutuksen täsmähallinnan käsitteen avulla kuvaamme ja analysoimme nuorten koulutuksessa tapahtuvia muutoksia, joiden lopputulemana on kapeneva ajatus koulutuksesta, tiedosta ja ihmisyydestä.

Koulutuksen markkinoituminen on käsitksemme mukaan osa vahvistuvaa täsmähallintaa, jossa pyritään yhä yksilökeskeisempään ja henkilökohtaisempaan työmarkkinakelpoisuuden, työllistettävyyden sekä itsevastuullisuuden hengessä tapahtuvaan koulutukseen. Hallinnan kohde, esimerkiksi nuori, ajatellaan yhteiskunnallisista kiinnikkeistä irrallaan olevaksi psyko-emotionaaliseksi entiteetiksi (Mertanen ym. 2021; Brunila ym. 2019). Monikansalliset poliittiset organisaatiot, kuten esimerkiksi EU ja OECD, edistävät vastaavaa yksilöllisen opiskelijan taitoihin ja tarpeisiin räätälöityä koulutusta (Eu-

roopan komissio 2021; Mertanen & Brunila 2022; OECD 2019a). EU on esimerkiksi sitonut projektirahoitustaan yksilöllisiä koulutus- ja valmennuspolkua tukevaan toimintaan jo jonkin aikaa (Brunila ym. 2018; Euroopan komissio 2016; Mertanen 2020). OECD on toiminut erityisesti digitaalisten koulutusratkaisujen puolesta ja radikaaleimmillaan ehdottanut nykymuotoisesta luokkahuonekoulutuksesta luopumista vanhanaikaisena ja tehottomana (OECD 2018). Samaan aikaan teknologiavetoinen, yksilöllistynyt ja räätälöity nuorten koulutus esitetään edistyksellisenä, oikeudenmukaisena ja rationaalisena (OECD 2019b).

Suomen koulutusjärjestelmä on perinteisesti kiinnittynyt niin kutsuttuun pohjoismaiseen malliin, jossa koulutuksen järjestäminen on kuntien sekä valtion vastuulla ja yksityisten yritysten voitontavoittelu ei ole sallittua (Rinne 2021). Muualla pohjoismaissa, kuten esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa, virallista koulutusjärjestelmää on kuitenkin jo avattu enemmän yksityisille voittoon tavoitteleville yrityksille (Rinne 2022). Informaalin nuorten koulutuksen suhteen Suomi on vähitellen liikumassa samankaltaiseen suuntaan kuin esimerkiksi Ruotsissa, jossa erityisesti teknologiayritysten saama jalansija koulutuksessa on huomattava niin koulutuksen käytäntöjen kuin poliittisen päätöksenteonkin tasolla (Ideland, Jobér & Axelsson 2020; Player-Koro, Bergviken Rensfeldt & Selwyn 2018; Williamson, Eynon & Potter 2020).

Ei liene näin ollen yllättävää, että koulutuksen täsmähallinta avaa kokonaan uusia markkinoita myös virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella ja rinnalla järjestettävään nuorten koulutukseen, kuten se on avannut jo esimerkiksi varhaiskasvatuksessa (Valkonen ym. 2021). Samalla täsmähallinta mahdollistaa nuorten koulutuksen muotoutumisen monipolviseksi verkostoksi, joka yhdistää julkista, yksityistä ja kolmatta sektoria ja jossa yksityinen markkinavetoinen sektori saa tuntuvampaa jalansijaa nuorten koulutuksen sisältöjen, ihanteiden ja tavoitteiden määrittelyssä.

Aineisto ja analyysi

Tämän artikkelin tutkimusaineisto koostui meillä olevassa FuturEd-tutkimusprojektissa tuotetusta aineistosta; olemme keränneet yhteen tietokantaan vuosina 2020–2021 nuorille koulutusta järjestäviä tahoja julkiselta, kolmannelta ja yksityiseltä sektorilta. Kyseiseen tietokantaan on tallennettu organisaatioiden tuottamien palveluiden kuvaukset sekä kansalliset ja kansainväliset yhteistyökumppanit. Tähän osatutkimukseen olemme valinneet koko aineistosta pelkästään yksityisen sektorin nuorille koulutus- ja valmennuspalveluita joko suoraan tai välillisesti tarjoavia, voittoa tavoittelevia yksityisiä yrityksiä. Yhteensä 237 yrityksestä valitsimme tarkempaan analyysiin ne, jotka toimivat koulutusyrityshautomoiden ja yhteistyöverkoston jäseninä yhteistyössä sekä julkisen että kolmannen sektorin kanssa (n=30). Näihin yrityksiin kuului valmennuskursseja tarjoavia yrityksiä (8), start-up tai opetusteknologiayrityksiä (16) sekä hyvinvointi- ja ohjauspalveluyrityksiä (6). Vaikka olemme jaotelleet yleisen selkeyden vuoksi analysoidut yritykset näihin kolmeen kategoriaan, jaottelu on paikoin keinotekoinen. Yritysten toimialat ovat liukuvia ja päällekkäisiä, joten valmennuskurssiyritys saattaa mainostaa omaa teknologiaansa ja teknologiayritys tarjota hyvinvointi- tai valmennuspalveluita.

Analysoidut yritykset toimivat yhteistyössä julkisen ja kolmannen sektorin kanssa kansallisten verkostojen kautta. Nämä verkostot ovat Education Alliance Finland, Education Finland ja EdTech Finland. Education Alliance Finland (EAF) on sertifiointipalvelu, joka arvioi koulutusyritysten laatua ja tarjoaa palveluiden laadun pedagogista sertifikaattia (ks. Education Alliance Finland). EAF on toisen verkoston, Education Finlandin (EF) partneri. Education Finland (EF) on Opetushallituksen vuonna 2015 perustama koulutusviennin ohjelma, jossa markkinoidaan suomalaista pedagogista osaamista tarjoavia yrityksiä maailmalle aina varhaiskasvatuksesta jatkuvan oppimisen palveluihin (ks. Education Finland). Kol-

mas verkosto, EdTech Finland, on suomalaista koulutusteknologiaa edistävä yhdistys, jonka julkilausuttuna tavoitteena on muun muassa koulutusviennin edistäminen, Suomi-brändin kasvattaminen ja opetusteknologiayritysten markkinointi (ks. EdTech Finland).

Aineiston analyysissä sovelsimme WPR-metodologiaa (What's the problem represented to be?, Bachhi 2009), jossa analysoitavaa aineistoa tarkastellaan ei-neutraalina, ongelmien ratkaisuna ja ongelmien sekä kysymysten tuottamisena (ks. myös Mertanen ym. 2020). Alun perin politiikan tutkimukseen kehitetty metodologinen lähestymistapa soveltuu myös yksityisten yritysten markkinointitekstien ja lupauksen tarkasteluun, sillä yksityisten yritysten tarkoituksena on myydä kohderyhmään yhdistettyjen ongelmien ratkaisevia tuotteita. Yritysten tulee toisin sanoen havaita ja tunnistaa ratkaistavia ongelmia, joihin he tarjoavat korvausta vastaan palveluitaan. Analyysissä ongelmien representaatioiden tarkastelu pohjaa seuraavaan ajatukseen: oikeuttaakseen toimintansa yritykset nojaavat diskursseihin, joiden valossa heidän toimintansa näyttäytyy välttämättömänä ja tarjoaa lisäarvoa asiakkaille. Yritysten mainostekstit ja toimintakuvaukset eivät näin ollen ole neutraaleja kuvauksia todellisuudesta, vaan niissä tuotetaan aktiivisesti i) ongelmien representaatioita ja ii) oletuksia näiden rakennettujen ongelmien taustalla (Bacchi 2012).

Valitsimme analysoitavaksi yritysten verkkosivuilla julkaistut markkinointitekstit, tavoitelausumat sekä mahdolliset pedagogisten lähestymistapojen kuvaukset. Kiinnostuksemme on siinä, kuinka yritykset perustelevat tarvetta palveluilleen ja kuinka yritykset samanaikaisesti rakentavat ymmärrystä ja kuvaa nuorten koulutuksesta sekä siihen liittyvistä mahdollisista ongelmista laajemmin. Keräsimme yritysten verkkosivujen tekstit yhteen tiedostoon (yhteensä 48 sivua), jonka jälkeen kävimme aineiston läpi kysyen, mitä ongelma-representaatioita yritykset markkinointiteksteissään ja tavoitelauselmissään tuottavat.

Valitsimme koko aineistosta kaikki kokonaiset tekstikappaleet (1–5 virkettä), joissa nuor-

ten koulutukseen liittyviä ongelmarepresentaatioita tuotettiin. Esimerkiksi tekstikappaleet, joissa yritys lupaa tuotteidensa menestystä, vihjaa joko suoraan tai epäsuoraan kilpailijoidensa huonommuutta sekä esittää suoraan tuotteensa ratkaisuna spesifiin ongelmaan. Tämän jälkeen kysyimme, minkälaisia taustaoletuksia näiden ongelmarepresentaatioiden taustalla on? Esimerkiksi markkinoidessaan parasta tapaa päästä korkeakouluun opiskelemaan yrityksen tuottaman ongelmarepresentaation taustaoletuksena on sekä kilpailijoiden että formaalin koulujärjestelmän kyvyttömyys auttaa opiskelijoita hakeutumaan korkeakouluihin riittävin tiedoin ja taidoin.

Ongelmarepresentaatioiden taustaoletusten perusteella pystyimme jaottelemaan tekstikappaleet kolmeen keskenään limittyvään ongelmanmuodostuksen kategoriaan: modernin tehokkuuden ja teknologian puutteeseen, yksilöllisyyden puutteeseen ja varhaisen puuttumisen puutteeseen. Esitämme yritysten markkinointiteksteissä tuotetut ongelmat sel-

keyden vuoksi yksittäisinä kategorioina, mutta useat ongelmat sisältävät piirteitä toisistaan. Lisäksi ongelmat ovat yhtä lailla limittäisiä ja päällekkäisiä kuin yritysten toimialatkin. Osa aineistossa rakentuneista ongelmista rajasimme kolmen tarkemmin analysoidun kategorian ulkopuolelle, sillä katsoimme ne kuuluvaksi enemmän yrityksen toiminnan esittelyyn kuin suoraan nuorten koulutukseen ja sen sisältöihin. Näitä olivat esimerkiksi panostaminen yrityksen henkilökunnan ja opettajien hyvinvointiin, liiketoiminnan kasvattamisen korostaminen ja yritysten työkalujen tarjoamien viestintäjärjestelmien, kuten chat-palveluiden, esittely.

Koulutusmarkkinat nuorten koulutuksen ongelmia ratkaisemassa?

Olemme keränneet yritysten markkinointitekstien ja toimintakuvauksien tuottamat ongelmarepresentaatiot taulukkoon.

TAULUKKO. Aineistossa tuotetut ongelmarepresentaatiot ja oletukset

	Mitä ongelmia ratkaistaan?	Mitä oletuksia ongelmien taustalla on?
Modernin tehokkuuden ja teknologian puute	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutusjärjestelmä ei valmista jatko-opintoja varten. - Uusinta teknologiaa ei hyödynnetä. - Opetus on tehotonta. - Opettajilla ei ole riittävästi resursseja, osaamista ja kompetenssia opetuksen suunnitteluun. - Koulutusjärjestelmä ei motivoi opiskelijoita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Koulussa ei opeteta tarvittavia taitoja. - Opettajat ovat vanhanaikaisia ja muutosvastarintaisia. - Pedagogiikka ei toimi. - Nuoret lyhytjänteisiä ja epä-motivoituneita
Yksilöllisen opetuksen puute	<ul style="list-style-type: none"> - Nuoria ja opiskelijoita ei kohdata yksilöinä. - Yksilöllistä palautetta ei anneta riittävästi. - Opetus on joustamatonta ja tasa-päistävä. - Opetuksen onnistumisesta ei kerätä riittävästi tietoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Massakoulutus ei mahdollista yksilöllistä ohjausta. - Opettajat eivät kohtaa nuoria ja oppilaita. - Nuoret ja oppilaat tarvitsevat yksilöllistä opetusta menestyäkseen. - Opetuksen tehokkuuden arviointi edellyttää jatkuvaa tiedon keräämistä ja arviointia.
Varhaisen puuttumisen puute	<ul style="list-style-type: none"> - Apua tarvitsevia opiskelijoita ei tunnisteta eikä auteta. - Koulutus ei ole kaikkien saavutettavissa. - Koulun arjesta puuttuu resurssit putoajien tunnistamiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nuoret ja opiskelijat jätetään vaikeuksien kanssa yksin. - Opettajat eivät tunnista vaikeuksissa olevia oppilaita riittävän ajoissa eivätkä osaa tai ehdi tukea riittävällä tavalla.

Päädyimme analyysimme perusteella jakamaan tuotetut ongelmat kolmeen erilliseen mutta keskenään limittyvään linjaan: koulutusjärjestelmän vanhanaikaisuuteen (modernin tehokkuuden ja teknologian puute), yksilöllisyyden puutteeseen opetuksessa sekä varhaisen puuttumisen ja ongelmien tunnistamisen ongelmiin. Avaamme seuraavissa alaluvuissa tarkemmin ongelmarepresentaatioita (ks. Taulukko), joita yksityinen sektori pyrkii toiminnallaan ratkaisemaan antaen kustakin myös aineistoesimerkkejä.

Modernin tehokkuuden ja teknologian puute

Valmennusyrityksiä, opetusteknologiayrityksiä ja opiskelupalveluyrityksiä yhdistävä ongelmarepresentaatio markkinointiteksteissä liittyy perinteisen koulutusjärjestelmän vanhentuneisiin ja ajastaan jälkeen jääneisiin opetusmenetelmiin, organisointiin ja oppimistuloksiin. Erityisesti valmennuskurssiyritykset painottivat, kuinka nimenomaan heidän palvelunsa toimivat ratkaisevana tekijänä ylioppilaskirjoituksissa menestymisessä ja jatkokoulutukseen hakemisessa. Lupaus paremmasta tulevaisuudesta palveluja ostamalla puettiin tyypillisesti numeraaliseen muotoon, kuten seuraavissa esimerkeissä: ”Tulokset ratkaisevat! 546 valmennuskurssilaistamme sai opiskelupaikan keväällä 2021.” (Valmennuskurssiyrityksen 3 verkkosivut.) ”Joka vuosi noin 2000 pyrkijää saa haluamansa opiskelupaikan kurssiemme avulla” (Valmennuskurssiyrityksen 7 verkkosivut).

Näiden esimerkkien kaltaiset valmennuskurssiyritykset rakentavat näin ollen ongelmaksi nuorten hakeutumisen ja pääsemisen jatkokoulutukseen virallisen koulutusjärjestelmän jälkeen. Ongelman taustaoletus on, että perinteinen koulutusjärjestelmä ei itsessään riitä takaamaan riittäviä tietoja ja taitoja, jotta jatkokoulutukseen pääsy mahdollistuisi.

Toinen ongelma perinteisessä koulutusjärjestelmässä kytkeytyy uusimman teknologian ja innovaatioiden alikäyttöön. Tätä ongelmaa korostivat valmennuskurssiyritysten lisäksi myös opetusteknologiayritykset, mistä seuraavassa esimerkkejä:

[...] olemme hyödyntäneet opetusteknologiaa, jonka avulla kurssiopetuksen seuraaminen on mahdollista internetin välityksellä suorana lähetyksenä jopa ulkomailta käsin. Yrityksessämme on uusin tieto oppimisesta ja siihen perustuva alan laajin opiskelutekninen ohjaus. (Valmennuskurssiyrityksen 1 verkkosivut.)

[yrityksen nimi]hyödyntää koneoppimista ja algoritmeja, joiden avulla alusta osaa luoda automaattista sisältöä ja aihepiiritunnisteita. Ne näyttävät heti, mitkä opetusohjelmasi osiot ja konseptit ovat oppijoillesi helppoja, vaikeita, osallistavia tai epämotivoivia. Saat reaaliaikaisia havaintoja, jotka auttavat muokkaamaan kurssiesi tarpeen mukaan. (Opetusteknologiayrityksen 12 verkkosivut.)

Ensimmäisessä aineistoesimerkissä ongelmaksi rakentuu koulutuksen aikaan ja paikkaan sitominen; ratkaisuksi tarjotaan verkkopohjais- ta etäopiskelua, jota voisi ikään kuin suorittaa ajasta ja paikasta riippumatta. Yritykset lupaa- vat uusinta tietoa oppimisesta implikaation ol- lessa, että koulutusjärjestelmän tarjoama tieto olisi vanhentunutta. Opiskelu esitetään samal- la tekniikkana, jota pystyy erikseen ohjaamaan teknologian avulla. Toisessa esimerkissä ongel- maksi nousee tehoton opiskeltavien aiheiden välisten yhteyksien rakentaminen, johon puolestaan algoritmit ja tekoäly tarjoavat automati- soidun ratkaisun. Samalla syntyy mahdollisuus oppijoiden reaaliaikaiseen valvontaan nimen- omaan teknologian avulla.

Näissä aineistoesimerkeissä ongelma- representaation taustalla on kahtalaisia oletuk- sia. Ensimmäinen on teknologiavälitteisyys tehokkaan ja onnistuneen koulutuksen edelly- tyksenä. Paikkaan ja aikaan sidottu koulutus- järjestelmä rajaa opettajan ja nuorten vuoro- vaikutuksen ja kanssakäymisen määrää sekä laatua, jolloin koulutuksen tuloksellisuutta ja nuorten motivaatiota ei pystytä valvomaan riit- tävällä tavalla ilman soveltuvia ohjelmistoja. Toinen oletus, ristiriitaisesti, liittyy itse koulu- tuksen luonteeseen. Koulutus näyttäytyy eril- listen tieto- ja taitopakettien siirtämisenä opis- kelijalle, jolloin koulutuksen koko konteksti muuttuu merkityksettömäksi ja samalla siir-

rettäväksi ajasta ja paikasta riippumattomaksi tehtävien suorittamiseksi.

Seuraavan esimerkin kontekstistaan irrallinen ymmärrys koulutuksesta tuottaa varsin ongelmallista näkemystä niin opettajista kuin nuorista:

Palautteen antaminen on nykypäivän opetuksessa kuitenkin rikki: opiskelijat työskentelevät matematiikan ongelmiansa parissa, mutta eivät saa ratkaisuistaan kunnollista palautetta. Sen sijaan heille näytetään tunnilla malliratkaisuja ja heidän pitää niitä katsomalla tunnistaa virheet omista ratkaisuihinsa. Osa heistä pystyy tähän, mutta monet epäonnistuvat ja toistavat samoja virheitä seuraavissa kotitehtävissä, kunnes luovuttavat, koska eivät vain ymmärrä. Opettajat voisivat auttaa, mutta heillä ei ole aikaa antaa yksilöllistä palautetta ja ohjausta kaikille luokan opiskelijoille.

[yrityksen nimi]työkalut on suunniteltu korjaamaan tämä rikkinäinen palautteen antaminen. (Opetusteknologiayrityksen 3 verkkosivut.)

Tässä aineistositatissa ongelmaksi tuotetaan opettajien kyvyttömyys tai haluttomuus antaa palautetta opiskelijoille. Huomiota kiinnitetään myös opettajien resurssien puutteeseen, josta nähdään juontuvan esimerkiksi yksilöllisen opetuksen ja palautteen saamisen vajetta. Pahimmillaan tämän katsotaan johtavan siihen, että opiskelijat jäävät niin sanotusti tyhjän päälle. Ratkaisuksi ongelmaan yllä – ja koko aineistossamme – tarjoutuu uusin ja modernein teknologia, joka pelastaa opettajien arjen ja työn, jos he vain ymmärtäisivät ottaa sen käyttöön. Yritysten tarjoamat palvelut näyttävät näin erityisesti opettajien arjen ja työn pelastajina, jos opettajat hyväksyisivät niiden käytön.

Oletuksena kyseisessä ongelmarepresentaatioissa on, että opettajat ja opettajien toiminta nähdään tai oletetaan lähtökohtaisesti vanhanaikaisina. He eivät kykene tarjoamaan opetusta, joka ottaisi nuoret ja opiskelijat riittävällä tavalla huomioon. Opiskelijat puolestaan ymmärretään lyhytjänteisinä, levottomina, passiivisina, samoja virheitä toistavina ja pahimmillaan kaikenlaisten hankaluuksien

ja vastoinikäymisten edessä luovuttavina. Toiminta tulee oikeutetuksi näkemällä ongelma nuorissa, kuten esimerkiksi nuorille Suomesa tarjolla olevien tukijärjestelmien tutkimusessamme (Brunila ym. 2021). Perinteinen koulutusjärjestelmä näyttää lannistavana ja opiskelumotivaatiota heikentävänä rikkinaisten palautekettujen sekä resurssien vähäisyyden takia.

Yksilöllisen opetuksen puute

Toinen yritysten markkinointiteksteissään tuottama ongelma oli yksilöllisen opetuksen ja opetuksen personoinnin puute nykyisessä koulutusjärjestelmässä. Yksilöllinen opetus ja valmennus onkin yksi valmennuskurssiyritysten näkyvimpiä myyntivaltteja esimerkiksi näin:

Me [...]haluamme tukea sinua pyrkimyksissäsi kokonaisvaltaisesti ja sataprosenttisesti. Kun otat meihin yhteyttä, pohdimme yhdessä kanssasi sinulle sopivinta tapaa valmentautua. Tarpeen mukaan voimme myös vinkata sinulle vaikkapa uusia opiskelutekniikoita tai auttaa löytämään juuri sinulle sopivan koulutusalan. (Valmennuskurssiyrityksen 2 verkkosivut.)

Ongelmaksi rakentuu tällaisissa tapauksissa riittävän yksilöllisen opetuksen ja opastuksen puute koulutuksessa eli puutteellinen opintojen ohjaus. Ongelmana on se, että koulutusjärjestelmä ei tarjoa tietoa opiskelutekniikoista tai nuorelle sopivasta jatkokoulutusalan. Taustalla olevat oletukset liittyvät oletettuihin resurssien ja ohjauksen puutteeseen; nykyjärjestelmän rajoissa ei pystytä auttamaan ja ohjaamaan nuoria löytämään omaa koulutusalaansa ja tulevaisuuden suuntaansa. Oletuksena on myös se, että koulutusjärjestelmä ei ota riittävällä tavalla huomioon opiskelijoiden yksilöllisiä elämäntilanteita.

Useat yritykset painottivat materiaaleissaan myös yksilöllisen oppimisen motivoivuutta, tehokkuutta ja helppoutta niin opettajille kuin opiskelijoille, kuten näissä aineistoesimerkeissä:

[yrityksen nimi] kurssit on pilkottu lyhyiksi aiheiksi, joita oppijat voivat oppia vain 15 minuuttia päivässä. Meidän uniikki oppimispedagogiikkamme on optimoitu jotta informaation sulattaminen olisi helppoa. (Opetusteknologiayrityksen 8 verkkosivut.)

[yrytyksen nimi] digitaalinen oppimisympäristö on ainoa, jossa on sisäänrakennettuna learning design -elementtejä. Oppimisympäristömme esimerkiksi ohjaa kouluttajia jakamaan oppimismateriaalinsa pienempiin moduuleihin, joita kurssilaiset voivat suorittaa haluamassaan järjestyksessä. Lisäksi tarjoamme valmiit kurssipohjat, joihin oppimismateriaalit on helppo lisätä. Haluamme tehdä omien verkkokurssien suunnittelusta ja luomisesta mahdollisimman vaivatonta. (Opetusteknologiayrityksen 5 verkkosivut.)

Ensimmäisen esimerkissä ongelmaksi rakennetaan opiskeltavien sisältöjen laajuus ja vaikeaselkoisuus. Yritys lupaa pilkkoa opettavat aiheet niin pieniin palasiin, että ne on mahdollista omaksua esimerkiksi viidentoista minuutin päivittäisellä opetuksella. Perinteinen opetus esitetään tehottomana sekä vaikeasti ymmärrettävänä ja oppiminen kielteisessä mielessä haastavana. Toisessa otteessa puolestaan rakennetaan opettajan (tai kouluttajan) suunnittelu- ja pedagoginen työ aikaa vieväksi, hankalaksi ja työlääksi prosessiksi, joka kaipaavaa helpotusta automaattisten learning design -työkalujen avulla.

Oletukset näiden ongelmien taustalla liittyvät tulkintamme mukaan oppimiseen, opiskelijoihin ja opettajiin. Koulutuksen oletetaan näissäkin tapauksissa koostuvan peräkkäisistä, toisiaan seuraavista helposti omaksuttavista tietopaketeista. Opiskelijat puolestaan oletetaan lyhytjänteisiksi ja kärsimättömiksi sekä kyvyttömiksi suunnittelemaan itse omaa toimintaansa ja oppimistaan. Oletuksena niin ikään on, että opettajat ovat kyvyttömiä personoimaan ja mukauttamaan opetustaan ja että esimerkiksi opetussisältöjen jakaminen loogisiksi kokonaisuuksiksi ei ole osa opettajan (tai kouluttajan) työtä.

Varhaisen puuttumisen puute

Opiskelijoita koskevan informaation kerääminen erityisesti varhaisen puuttumisen ja mah-

dollisten ongelmien havaitsemisen nimissä saa jalansijaa niin valmennuskurssi- ja koulutusteknologia- kuin hyvinvointiyrityksissä. Reaaliaikaisen informaation luvataan auttavan oppimisen seurannassa, arvioinnissa ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ongelmien paikantamisessa esimerkiksi näin:

Seuraa oppimistehtävistä, arvioinnista ja reflektios- ta kertyvää dataa ja hyödynnä sitä oppimisprosessin suunnittelussa. Käytä yksilö-, ryhmä- ja organisaatiotason dataa oppimista koskevassa päätöksenteossa. (Koulutusteknologiayrityksen 3 verkkosivut.)

Tarjoamme kurssien ohjaajille visuaalisen ja helppokäyttöisen analytiikanäkymän, josta voi seurata sekä oppijoiden edistymistä että opetusmateriaalien toimivuutta. Ohjaaja voi hetkessä tunnistaa apua kaipaavat oppijat ja saa myös tietoa siitä, kuinka omia opetusmateriaaleja voisi parantaa. (Koulutuksen hyvinvointiyrityksen 2 verkkosivut.)

Ratkaistavaksi ongelmaksi nostetaan tällä tavoin liian vähäinen ja epäsystemaattinen tieto opiskelijoista, oppimisprosessista ja mahdollisista oppimisen sekä hyvinvoinnin haasteista. Kyseiseen tietovajeeseen liitetään yksittäisten opiskelijoiden tehtävien suorittaminen, arviointi, avun tarpeen tunnistaminen ja edistyminen opinnoissa samoin kuin organisaatiotason hallinnan ja päätöksenteon mahdollistaminen. Jos tietoja kerätään, tiedon esitystapa ja saatavuus nimetään kankeaksi ja vaikeakäyttöiseksi ja tilalle tarjotaan helppoa sekä visuaalista, automatisoitua data-analytiikkaa.

Oletukset tämän ongelman taustalla kiinnittyvät tieto-, oppimis- ja informaatiokäsitteisiin. Oppiminen nähdään yritysten materiaaleissa selvärajaisena prosessina, josta voi joka vaiheessa kerätä myös numeraalista dataa analysoitavaksi ja visualisoitavaksi. Nämä visualisoinnit puolestaan esitetään oppimis- ja opetusprosessia vastaavana informaationa, jonka analysoiminen on edellytys koulutuksen laadukkaalle toteuttamiselle. Opetuksen kehittäminen pelkistyy analytiikan seuraamiseksi ja oman toiminnan mukauttamiseksi ohjelmis-

tojen keräämän datan ja sen pohjalta rakentamien kuvaajien sekä graafien osoittamaan suuntaan.

Huomiota kiinnittävä piirre datan keräämisessä ja analyysissä on myös niin sanottujen riskiopiskelijoiden löytäminen ja tunnistaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mitä seuraava esimerkki havainnollistaa: ”Tekoäly (AI) mahdollistaa uudenlaisia innovaatioita myös kouluissa, oppilaitoksissa ja oppimisessa. Palvelumme hyödyntää koneoppimista kouluhyvinvoinnin eri ilmiöiden tunnistamisessa ja näkyväksi tekemisessä samalla helpottaen opettajien ja rehtoreiden arkea.” (Hyvinvointiyrityksen 1 verkkosivut.) Ongelmaksi rakentuu tällä kertaa opettajien ja rehtoreiden kiireinen arki, jonka oletetaan johtavan siihen, että mahdolliset ongelmat kouluhyvinvoinnissa jäävät tunnistamatta. Algoritmi- ja tekoälypohjaiset sovellukset tarjoavat yritysten mukaan helppoja tapoja tehdä opiskelijoista riskiarviointeja, joihin koulujärjestelmän tulisi pystyä reagoimaan mahdollisimman nopeasti ja reaaliaikaisesti. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tekoäly oppii esimerkiksi opintorekisteri- ja väestödataan perustuen nostamaan erikseen asetettuja hälytysmerkkejä ja tuomaan ne näkyviin, jos opiskelija ei vaikkapa etene haluttuun tahtiin opinnoissaan.

Koulun kiireisyys ja resurssien puute on vahvana oletuksena tämän ongelman taustalla. Toinen oletus on, että henkilökunta virallisessa koulutusjärjestelmässä ei tunne opiskelijoitaan riittävän hyvin ja että niin sanottujen heikkoja huolisignaaleja ei kunnolla havaita. Korostamalla tekoälyn innovatiivisuutta maalataan koulutusjärjestelmästä varsin passiivinen ja kriittisessä tulkinnassa ajastaan taakseen jäänyt kuva.

Koulusmarkkinat nuorten koulutuksen suuntaviivojen määrittäjänä?

Olemme tuoneet edellä esille, minkälaisia ongelmia ja näiden ongelmien taustaoletuksia nuorille koulutusta ja koulutuspalveluita tar-

joavat kaupalliset toimijat markkinointiteksteissään tuottavat. Olemme analysoineet tarkemmin kolmea aineistosta nostamaamme ongelmarepresentaatiota: modernin tehokkuuden ja teknologian puute, yksilöllisen opetuksen puute ja varhaisen puuttumisen puute. Nämä ongelmarepresentaatiot kiinnittyvät jo pitkään käynnissä olleeseen koulutuskeskusteluun, jossa perinteinen koulutusjärjestelmä instituutioon näyttäisi lähtökohtaisesti ikään kuin vastustavan uudistuksia ja reformeja (ks. esim. Simola 2020). Ei liene yllättävää, että yksityisen sektorin maksua vastaan palvelujaan tarjoavat yritykset kiinnittyvät tähän historialliseen keskusteluun ja hyödyntävät sitä toiminnassaan. Korostamalla teknologista edistyneisyyttä, yksilöllistä ajasta ja paikasta riippumatonta opetusta ja luotettavia varhaisen puuttumisen malleja koulutusyritykset pyrkivät ratkaisemaan ongelmaa, jossa perinteinen koulutusjärjestelmä on ainakin jossain määrin epäonnistunut tehtävässään (Mertanen, Vainio & Brunila 2021; OECD 2018). Yksityisen sektorin palveluiden markkinoinnissa rakennetaan tarpeita, joihin yrityksen tuotteet tuovat toivotun ratkaisun.

Tahdomme kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota ratkaistaviksi rakennettavien ongelmien lisäksi koulutusta, oppimista, opetusta ja tietoa koskeviin taustaoletuksiin, joita näillä ongelmarepresentaatioilla tuotetaan. Tuloksemme osoittavat, että kasvatus, koulutus, opetus ja tieto ymmärretään näiden yritysten markkinointimateriaalissa kapeasta näkökulmasta, lähinnä valmentamisena toimimaan työmarkkinoilla. Opetuksen ja oppimisen tavoitteina on ensisijaisesti mekanistinen tiedon siirto, jota yritysten palveluiden ja tuotteiden voimin pystytään erilaisilla mittareilla ja algoritmeilla valvomaan sekä säätelemään. Analysoimamme markkinointitekstit ja tavoite-lauselmat osallistuvat aktiivisesti koulutuksen laajempaa yhteiskunnallista merkitystä määrittävään keskusteluun tarjoamalla data-analytiikkaa ja automaattisesti pieniksi, helposti pureskeltaviksi kokonaisuuksiksi paloiteltua sisältöä ratkaisuksi koulutuksen kriisiin.

Vaikka koulutus virallisesti Suomessa järjestetäänkin kansallisessa kontekstissa valtiojohtoisesti ja näennäisesti markkinoista vapaana (varhaiskasvatusta lukuun ottamatta), yksityiset yritykset toimivat kasvavassa määrin yhteistyössä niin valtion kuin kuntienkin kanssa koulutuksen tavoitteiden, sisältöjen ja keinojen määrittelijänä (Lempinen & Seppänen 2021). Yritysten markkinointimateriaalien esittämät perusteet olemassaololleen ja palveluilleen eivät näin ollen ole yhdentekeviä. Tuloksemme näyttäisivät vahvistavan niin aiempaa kansainvälistä kuin kansallistakin koulutuksen markkinointumisen tutkimusta, jossa koulutus kapeutuu ja dekontekstualisoituu yksilöiden yhä täsmällisemmäksi valmennukseksi (ks. Brunila ym. 2019; Hardy ym. 2020; Saari 2021). Vaikka tämä tutkimus keskittyy julkisen ja yksityisen sektorin muodostamien verkostojen jäsenyrityksiin, se tarjoaa näkymän siihen, kuinka yksityinen koulutussektori osallistuu koulutuksen käytäntöjen, sisältöjen ja tavoitteiden uudelleenmäärittelyyn.

Analyysiin valitut yritykset toimivat sekä julkisen että kolmannen sektorin kanssa, ja Suomessa myös osa poliittisista päättäjistä tukee sekä edesauttaa kyseistä toimintaa. Näin ollen tätä uutta täsmähallinnan vahvistamaa näkemystä kasvatuksesta, koulutuksesta ja opetuksesta ei voi jättää ilman vakavampaa ja kriittisempää tarkastelua. Täsmähallinnan ja markkinointumisen myötä nuorten koulutus ei ole enää pelkästään sidoksissa formaaliin, luokkahuoneessa tapahtuvaan ja tutkintoon tähtäävään opiskeluun, vaan koulutusta toteutetaan muun muassa nuorisotyössä, erilaisilla verkkosovelluksilla ja koulutuksen ulkopuolella tapahtuvissa tukijärjestelmissä (ks. Mertanen, Vainio & Brunila 2021). On tärkeää tarkastella kyseistä kehityskulkua kriittisesti, jotta yksityisen sektorin mahdollisesti julkisen koulutusjärjestelmän tavoitteiden kanssa ristiriitaiset päämäärät eivät jäisi huomiotta.

Tämä on huomionarvioista etenkin koulutuksen yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta. Yksityisten palveluiden hyödyntäminen niin luokkahuoneissa kuin

kotona edellyttää taloudellisia resursseja, joita sosiaalisesti ja taloudellisesti jatkuvasti eriytyvässä yhteiskunnassa ei kaikilla ole (ks. esim. Bernelius, Huilla & Laboto 2021). Jatkotutkimuksessa olisikin perusteltua tarkastella näiden yritysten tarjoamia palveluita käytännössä samoin kuin julkisen ja kolmannen sektorin sekä kansallisen ja kansainvälisen poliittisen ohjauksen yhteyksiä ja verkostoja. Tämä olisi tärkeää, jotta yksityisen sektorin koulutuksen mahdolliset koulutuksen uudelleenmäärittelyyn ja vaikuttamisen mekanismit tulisivat näkyviksi politiikan tekemisen reunoilla toimimisen sijaan.

Lähteet

- Bacchi, C. 2009. *Analysing policy: What's the problem represented to be?* Frenchs Forest, NSW: Pearson.
- Bacchi, C. 2012. *Why study problematizations? Making politics visible.* *Open Journal of Political Science* 2 (1), 1–8. <https://doi.org/10.4236/ojps.2012.21001>
- Ball, S. J. & Grimaldi, E. 2021. *Neoliberal education and the neoliberal digital classroom.* *Learning, Media and Technology* 47 (2), 288–302. <https://doi.org/10.1080/17439884.2021.1963980>
- Ball, S. J. & Youdell, D. 2009. *Hidden privatisation in public education.* Brysseli: Educational International.
- Bernelius, V., Huilla, H. & Lobato, I. R. 2021. *'Notorious schools' in 'notorious places'? Exploring the connectedness of urban and educational segregation.* *Social Inclusion* 9 (2), 154–165. <https://doi.org/10.17645/si.v9i2.3838>
- Brunila, K. 2011. *The projectisation, marketisation and therapisation of education.* *European Educational Research Journal* 10(3), 421–432. <https://doi.org/10.2304/eeerj.2011.10.3.421>
- Brunila, K., Honkasilta, J., Ikävalko, E., Lanas, M., Masoud, A., Mertanen, K. & Mäkelä, K. 2020. *The cultivation of subjectivity of young people in youth support systems.* Teoksessa D. Nehring, O. J. Madsen, E. Cabanas, C. Mills & D. Kerrigan (toim.) *The Routledge international handbook of global therapeutic cultures.* Milton Park: Routledge, 153–164.
- Brunila, K. & Lundahl, L. 2020. *Introduction.* Teoksessa K. Brunila & L. Lundahl (toim.) *Youth on the move: Tendencies and tensions in youth policies and practices.* Helsinki: Helsinki University Press, 1–14. <https://doi.org/10.33134/HUP-3-1>
- Brunila, K., Mertanen, K., Ikävalko, E., Kurki, T., Honkasilta, J., Lanas, M., Leiviskä, A., Masoud, A., Mäkelä, K. & Fernström, P. 2019. *Nuoret ja tukijärjestelmät haavoittuvuuden eetoksessa.* *Kasvatus* 50 (2), 107–119.
- Brunila, K., Mertanen, K., Tiainen, K., Kurki, T., Masoud, A., Mäkelä, K. & Ikävalko, E. 2018. *Vulnerabilizing young*

- people: Interrupting the ethos of vulnerability, the neoliberal rationality, and the precision education governance. *Suomen Antropologi* 43 (3), 113–120. <https://doi.org/10.30676/jfas.v43i3.82737>
- Brunila, K., Onnismaa, J. & Pasanen, H. 2015. Teoreettisia ja metodologisia avauksia tietokykykapitalismin. Teoksessa K. Brunila, J. Onnismaa & H. Pasanen (toim.) *Koko elämä töihin: Koulutus tietokykykapitalismissa*. Tampere: Vastapaino, 9–24.
- Brunila, K., Vainio, S. & Toiviainen, S. 2021. The positivity imperative in youth education as a form of cruel optimism. *Journal of Applied Youth Studies* 4 (4), 313–327. Education Alliance Finland. <https://educationalliancefinland.com/>. (Luettu 18.1.2023.)
- Education Finland. <https://www.educationfinland.fi/>. (Luettu 18.1.2023.)
- EdTech Finland. <https://edtechfinland.com/fi/2-0/>. (Luettu 18.1.2023.)
- Euroopan komissio. 2016. The youth guarantee and youth employment initiative three years on. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52016DC0646>. (Luettu 30.1.2023.)
- Euroopan komissio. 2021. Horizon Europe strategic plan (2021–2024). <https://doi.org/10.2777/083753>
- Fergusson, R. & Yeates, N. 2014. International governmental organisations and global youth unemployment: The normative and ideational foundations of policy discourses. *Policy and Politics* 42 (3), 439–458. <https://doi.org/10.1332/030557312X655648>
- Grimaldi, E. & Ball, S. J. 2021. Paradoxes of freedom. An archaeological analysis of educational online platform interfaces. *Critical Studies in Education* 62 (1), 114–129. <https://doi.org/10.1080/17508487.2020.1861043>
- Hardy, I., Heikkinen, H., Pennanen, M., Salo, P. & Kiilakoski, T. 2020. The 'spirit of the times': Fast policy for educational reform in Finland. *Policy Futures in Education* 19 (7). <https://doi.org/10.1177/1478210320971530>
- Hogan, A. & Thompson, G. 2021. Conclusion: Beyond publicness? Key questions and implications. Teoksessa A. Hogan & G. Thompson (toim.) *Privatisation and commercialisation in public education: How the nature of public schooling is changing*. Milton Park: Routledge, 212–220.
- Ideland, M., Jobér, A. & Axelsson, T. 2020. Problem solved! How edupreneurs enact a school crisis as business possibilities. *European Educational Research Journal* 20 (1). <https://doi.org/10.1177/1474904120952978>
- Ideland, M. & Serder, M. 2022. Edu-business within the triple helix. Value production through assetization of educational research. *Education Inquiry*, 1–16. <https://doi.org/10.1080/20004508.2021.2019375>
- Johannesson, I. A., Lindblad, S. & Simola, H. 2002. An inevitable progress? Educational restructuring in Finland, Iceland and Sweden at the turn of the millennium. *Scandinavian Journal of Educational Research* 46 (3), 325–339. <https://doi.org/10.1080/0031383022000005706>
- Kosunen, S., Inkinen, A., Haltia, N. & Jokila, S. 2022. Tarjonta ja kysyntä valmennuskurssimarkkinoilla opiskelijavalintauudistuksen aikana. *Kasvatus* 53 (1), 63–78. <https://doi.org/10.33348/kvt.113945>
- Lempinen, S. & Seppänen, P. 2021. Valtio koulutuksen liiketoimintaa edistämässä. Teoksessa J. Varjo, J. Kauko & H. Silvennoinen (toim.) *Koulutuksen politiikat: Kasvatustieteiden vuosikirja 3. Kasvatusalan tutkimuksia* 83. Jyväskylä: Suomen kasvatustieteellinen seura, 73–110.
- Lingard, B. 2019. The global education industry, data infrastructures, and the restructuring of government school systems. Teoksessa M. Parreira do Amaral, G. Steiner-Khamsi & C. Thompson (toim.) *Researching the global education industry: Commodification, the market and business involvement*. Cham: Springer, 135–155.
- Mertanen, K. 2020. Not a single one left behind. Governing the "youth problem" in youth policies and youth policy implementations. Helsinki Studies in Education 98. University of Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-6735-4>
- Mertanen, K. & Brunila, K. 2022. Fragile utopias and dystopias? Governing the future(s) in the OECD youth education policies. *Globalisation, Societies and Education*, 1–12. <https://doi.org/10.1080/14767724.2022.2121687>
- Mertanen, K., Mäkelä, K. & Brunila, K. 2020. What's the problem (represented to be) in Finnish youth policies and youth support systems? *International Studies in Sociology of Education*, 1–20. <https://doi.org/10.1080/09620214.2020.1752770>
- Mertanen, K., Tiainen, K., Ikävalko, E., Kurki, T., Leiviskä, A. & Brunila, K. 2021. Nuorten kansalaisuus paikallisen ja globaalin politiikan risteämissä. Teoksessa J. Varjo, J. Kauko & H. Silvennoinen (toim.) *Koulutuksen politiikat: Kasvatustieteiden vuosikirja 3. Kasvatusalan tutkimuksia* 83. Jyväskylä: Suomen kasvatustieteellinen seura, 211–244.
- Mertanen, K., Vainio, S. & Brunila, K. 2021. Educating for the future? Mapping the emerging lines of precision education governance. *Policy Futures in Education* 20 (6). <https://doi.org/10.1177/14782103211049914>
- OECD. 2018. The future of education and skills. Education 2030. [https://www.oecd.org/education/2030/E2030-Position-Paper-\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030-Position-Paper-(05.04.2018).pdf). (Luettu 30.1.2023.)
- OECD. 2019a. OECD learning compass 2030. https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/OECD_Learning_Compass_2030_concept_note.pdf. (Luettu 30.1.2023.)
- OECD. 2019b. Youth stocktaking report. <https://www.oecd.org/gov/youth-stocktaking-report.pdf>. (Luettu 30.1.2023.)
- Peruzzo, F., Ball, S. J. & Grimaldi, E. 2022. Peopling the crowded education state: Heterarchical spaces, EdTech markets and new modes of governing during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Educational Research* 114. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2022.102006>
- Pihlaja, P. & Laiho, A. 2021. Kustannustehokkuutta, valinnanvapautta ja ohjauksen haasteita – varhaiskasvatuksen yksityistäminen kuntatoimijoiden puheessa. Teoksessa J. Varjo, J. Kauko & H. Silvennoinen (toim.) *Koulutuksen politiikat: Kasvatustieteiden vuosikirja 3. Kasvatusalan tutkimuksia* 83. Jyväskylä: Suomen kasvatustieteellinen seura, 211–244.

- vuosikirja 3. Kasvatusalan tutkimuksia 83. Jyväskylä: Suomen kasvatustieteellinen seura, 143–173.
- Player-Koro, C., Bergviken Rensfeldt, A. & Selwyn, N. 2018. Selling tech to teachers: Education trade shows as policy events. *Journal of Education Policy* 33 (5), 682–703. <https://doi.org/10.1080/02680939.2017.1380232>
- Rinne, R. 2021. The Nordic social democratic regime in education colliding with the global neo-liberal regime. Teoksessa J. B. Krejsler & L. Moos (toim.) *What works in Nordic school policies? Mapping approaches to evidence, social technologies and transnational influences*. Cham: Springer, 153–172.
- Rinne, R. 2022. Reconfiguring education reform in Nordic countries under ever-changing conditions of globalization. Teoksessa F. Rizvi, B. Lingard & R. Rinne (toim.) *Reimagining globalization and education*. New York, NY: Routledge, 164–182. <https://doi.org/10.4324/9781003207528-12>
- Saari, A. 2021. Topologies of desire: Fantasies and their symptoms in educational policy futures. *European Educational Research Journal* 21 (6). <https://doi.org/10.1177/1474904120988389>
- Seppänen, P., Lempinen, S., Nivanaho, N., Kiesi, I. & Thrupp, M. 2020. Edu-bisnes peruskoulussa: Kohti "eduekosysteemiä". *Kasvatus* 51 (2), 95–112.
- Simola, H. 2020. Koulun muuttamisen antinomiat – koulutus sosiologinen näköala kohti realistisia utopioita. *Kasvatus* 51 (2), 113–128.
- Valkonen, S., Pesonen, J. & Brunila, K. 2021. Varhaiskasvatuksen markkinat – näkökulmana yksityistyvät palvelut. *Kasvatus* 52 (2), 223–234. <https://doi.org/10.33348/kvt.111446>
- Williamson, B. 2020. Bringing up the bio-datafied child: Scientific and ethical controversies over computational biology in education. *Ethics and Education* 15 (4), 444–464. <https://doi.org/10.1080/17449642.2020.1822631>
- Williamson, B. 2021. Making markets through digital platforms: Pearson, edu-business, and the (e)valuation of higher education. *Critical Studies in Education* 62 (1), 50–66. <https://doi.org/10.1080/17508487.2020.1737556>
- Williamson, B., Eynon, R. & Potter, J. 2020. Pandemic politics, pedagogies and practices: Digital technologies and distance education during the coronavirus emergency. *Learning, Media and Technology* 45 (2), 107–114. <https://doi.org/10.1080/17439884.2020.1761641>

Saapunut toimitukseen: 27.4.2022
Hyväksytty julkaistavaksi: 5.10.2022